



Nro. 15.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
A' FELS. CSÁSZÁRNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBŐL.

*Indúlt Bétsből, Kedden Februariusnak 22 ik napján
1803. ik esztendőben.*

B é t s.

Udvari Tanácsos és első Udvari Orvos Doktor (Leibmedicus) Báró S t ö r k, ki is magának ezen városban, sok hasznos orvaslásai által; jó írásai által pedig az idegenek előtt is, nagy hirt nevet szerzett, életének 72-ik esztendejében ki múlt a' világból, több mint 500 ezer Forintokra betsültető vagyont hagyván maga után.

Nagy várakozás van Bétsben vagy két napoktól fogva. Most huzzák itt a' számokat abból a' nagy Lotteriából, mellybe, mint annak idejében mi is irtuk, az ezüst és conventziós pénz befiződött, hogy a' beadóknak szép nyereségekre ki játszódtaffék. A' 25 ezer Forintot nyerő szám már

ki jött, és egy házi szolga (Hausknecht) nyerte el. Az 50 ezeres még benn van.

A' temérdek hó csak lassan-lassan olvad néhány napoktól fogva, melyre nézve meg kezdett jöni a' Leopoldstadti lakosok reménsége, hogy az idén nem borítja el őket a' jégmenéskor a' víz.

Nagy rövidségire van itt a' fárságnak mindennek felett az, hogy egy tyuk-tojásnak még ma is 4 krajtzár az árra, melly Bétsben eddig hallatlan dolog volt.

Nagy Britannia.

Londonból Jan. 28-ikán. Régi rendtartás feven az itt, hogy az Udvari Poëta minden új esztendőre verseket készítsen, 's azok az esztendő első napján a' Király előtt muzsikafzó mellett énekelteffenek, ez a' czeremonia az idén sem maradt el. Most ezt a' tárgyat foglalta volt versekbe a' Poëta, hogy nints kívánatosabb dolog, mint a' békeffég: hanem, Nagy Britannia tsakugyan minden esetre kéfzen tartja magát.

Fox, közel a' Parlamentom háza mellett fogadott szállást maganak, mint mondják azért, hogy ezen esztendőben szorgalmatosan bé járni szándékozik a' Parlamentom' üléseibe, 's egész orátori talentomának elővétele által azon leszen, hogy az új hadakozásnak kiütésit meg gátolhassa.

Az Angliai Korona Hertzeg adosságainak lefizetődhetések végett olyan plánumot készített Minister Addington, melly által a' hitelezők egészfen meg fognak nyugtatódni. Az egész adosságnak lefizetését, a' melly valami harmadfél millió forintokra telik, az Országglózzék veszi magára, és a' Hertzeg esztendőnként való jövedelme valami másfél millió forint leszen.

A' Király, Drummond urat a' Konstantinápolyi, Elliot urat a' Nápolyi, és Merry urat az Északi Amerikai, Országglószékekhez rendelte a' maga Követeivé. — A' Török Császár számára, olyan kávézó készületet készített, a' Király a' Worcesteri porcelán fábricasában a' milyent még senki nem látott. Az a' tábla, mellyen a' kávéhoz tartozó edényeket szokták hordozni, drága kövekkel kirakott tsupa vert arany; a' tábláskakon pedig a' Nelson Egyiptom mellett való győzedelme ábrázoltatik le.

BCUz Gkuj / Central University Library érkezett Londonba: — Philadelphia, Dec. 4-ikén, Az a' hír, hogy a' Spanyol udvar Louisiána tartományát, 's gyanitható képpen Floridát is, a' Frantzia Respublikának fogná engedni, 's ezekbe nem soká egy nagy számu Frantzia fegyveres sereg fogna bészállani, nem kitsiny nyughatatlanságot gerjesztett vólt ezen Északi Respublika lakosaiban. Hanem, az Országglószék ki hirdette a' közonséges levelekben, hogy a' nép az igen hatalmas új szomszédra nézve semmi félelemben ne legyen, mivel már minden előre való készületek megtéettek, 's oly eszközök vétettek elő, mellyek által a' lakosok tsendessége bátorságos lábra helyeztetődött.

A' Bombay ből érkezett későbbi levelek így adják elő a' Persa Követnek ott történt szerentsetlen halálát: — Az Anglus szolgálatban lévő Indus katonaság egygyik tisztjének, ki éppen vigyázaton állott a' Követ' kapujában, parantsolatja volt, hogy a' Követ embereit bizonyos kiszabott határnál tovább ne botsássa, minthogy ezek igen szeretyén a' madarak után való lövöldözést,

gyakran olyan vigyázatlanok voltak, hogy a' le' s feljárók' élete veszedelemben forgott minők. — Ezen tisztnak nem akartak engedelmessé válni a' Persák, mellyből tziyódás támadván, a' Követet ment közzikbe a' lárma tsendesítésére, és agyon lövették.

Gibraltárban nevezetes támadás történt az Anglus katonaság között, mellyet másképpen írják le a' Londoni, és másképpen ismét a' Párisi levelek. Az elsőbök így adják a' dolgot summásan elő: — A' Király nevét viselő Regimentnek a' 4-dik batalionja bélik, nem voltak Adjutánsal meg elégedve, a' kit keménségiért vádoltak. Karátson szombatján hópénzt fogván ki, megszegedtek, és estve kaszármaikba is pálinkát vitettek. Az Adjutáns, hogy minden rendeletlenségnek eleit vehesse, a' kaszárma ajtait be záratta: mellyért a' katonák ellene még inkább felmérgesedvén, fegyvert ragadtak, 's ki rontottak, fenyegetödzvén, hogy ha rá találhatnak, meg ölik. Gen. Bartlet előtalálván valami 250-net közzülök, intette, hogy legyenek tsendesen. Már vizsza is tértek vólt a' kaszárma felé, midőn az Adjutáns éppen oda érkezzén, újra fel hevültek, 's kiáltani kezdették, hogy döfjed! Nagy bajjal tsakugyan kimenekedett kezekből az Adjutáns, és ez a' fel zendült tsoport, sok szépszó után magát, a' kaszármaiba való vizsza térésre, reá vette. Hanem az alatt egy más tsoport, a' melly tébolyodottabb fejű emberekből állott, a' kaszármanak más részébe menvén, ott az 54-dik Regimentnek el tsábitását próbálta, de szerentsétlenül, mivel ezen Regiment, noha Irlandusokból állott, 's azért ezeket amazok békételeneknek lenni gondolták,

golyóbissal fogadta a' zenebonáskodókat, így kiáltván fel: Hűség és fenyték! — Setét lévén, tsak néhány támadók kaptak sebet, 's a' tsendeség kevés idővartatva egézfízen helyre állott. Hogy másnap reggel példásan meg nem büntettetett a' támadó Regiment, tsak annak köszönheti, hogy jó reggel a' parádépiatzon minden fegyver nélkül megjelenvén, Gen. Burtletthez folyamadt, hogy a' Kenti Királyi Hertzegtől, ki mostanában Gibraltári Komendáns nyerjen botsánatot, ajánlván a' Regiment magát, hogy ennekutánna példás fenytéktárással fogja magát megkötömböztetni. Melyre a' Királyi Hertzeg, a' fegyverhørdozást ismét megengedte a' Regimentnek: a' többi Regementeket pedig jó magokviseletekért és ki mutatott hűségekért meg ditsérte.

Más nap ismét lármázni kezdettenek valami más Regiment béli részegek, és ekkor ez a' Regiment kérte ki magának azt a' kegyelmet, hogy az érdemelt gyalazatnak lemosása végett, a' lármázók le tsendesítése rá bizattassék, mellynek alkalmatosságával vagy 3 ember meg ölettetett.

Ezen elő'hozott tudósításból nyilván ki jön, hogy a' Frantzia levelekben ugyanezen Gibraltári támadásról előadott környülállások nem lehetnek igazak, t. i. a' mellyek szerént a' felzendült katonák, szabadtság! kiáltással a' Kormányozónak Eduard K. Hertzegnek lakóháza eleibe nyomulván, azt kiáltozták vólna, hogy ők a' Hertzegnek Gibraltárból való eltávazását kívánák; és hogy minekutánna Gen. Bartlett közzikbe lement, 's azt tudakozta vólna, hogy: mit akarnak? nékie is azt felelték vólna, hogy ő, maga légyen Kormányozó, 's a' Hertzeg utazzék haza; melyre

a' Generális azt felelte volna, hogy: csak mennye-
nek most haza a' kaszármába, hónap fog felelni.
— Akár hogy lett legyen a' dolog, elég az, hogy
a' tsendesség szerentsésen helyre állott, és a' la-
kosok egy igen nagyon magasztaló és közönő irást
intéztek a' Hertzeghez, hogy a' zuzaváros lár-
mának oly böltsen és hathatosan gátat vetett.

Frantzia Respublika.

Clairon nevezetű híres komédiás aszfzon-
személyt temették el Párisban mostanság a' Sz. Ta-
más templomában: kiről azt jegyzik meg, hogy
ámbán már életének utolsó gyöngébrányi ágában
lett legyen is, minthogy 81-ik esztendejét töldö-
gelte, tsakugyan oly tüzzel deklamálta még a'
napokban is a' leg bajosabb komédiai beszédeket
a' theátrumon, hogy egész bámulást gerjesztett az
ahozértő halgatókban.

A' Párisi Politziai Minifler olyan rendelést
adott ki ezen fárságra, hogy azok a' kik az utzá-
kon álortzával vagy esméretlen ruhába öltözköd-
ve, jelennek meg, naplemente után semmi féle
fegyvert, pátzát vagy botot ne méréfzeljenek hor-
dozni, és olyan maszkarában, melly a' közönsé-
ges rendet és tsendességet meg zavarhatná, senki
magát mutatni ne méréfzelje.

Az Oberfler Sebastiani, Egyiptomik öve-
tségéről kiadott tudósításának foly-
tatása:

„Tovább is mind ezen hangon folytatta Dje-
zar Bascha a' bészédet. Azt mondják, úgy mond,
hogy Djezar fene kegyetlen (barbarus) volna; pe-
dig ő tsak igallágos és kemény ember. Kérjed
nevemben az Első Konzúlt, hogy kereskedésre ügye-

lő Bízatosoknak ne küldjön hozzám valami egy szemű vagy sánta semmire kellő embereket, mivel így majd azt fogná mondani a' világ, hogy Djezar fúratta ki a' szemeket vagy törette el a' láboikat. Szeretném e' mellett, hogy azok a' Bízatosok, kiket ide fogtok küldeni, Seide városában telepednének meg; azért, minthogy annak kikötőhelyében leginkább virágzik a' kereskedés, itt pedig, t. i. Acre városában, különben sinsen semmi szükségem rájok: itt én magam fogok lenni a' Frantziák' Biztossa, és a' te hazafitársaidhoz tökéletes jószággal fogok viselkedni. En erőssen becsülöm a' Frantziákat. Bonaparte kis testű, de leg nagyobb az emberek közt: tudom, hogy Nagy Cairóban is erőssen bánnák onnan való eltávozását, és szeretnék még egyszer látni.

„Hát, azt tudod e' — így szoll Djezar egyenesen hozzám — hogy miért látlak tégedet magamnál ilyen jó szívvvel? Tsak azért, hogy nem Firmánnal (nem Török Császári parantsolattal) jöttél; mert én tellyefféggel nem függök a' Díván rendeléseitől, és nagyon megvetem az ő egy szemű Vezírjét. Azt mondják, hogy Djezar egy Boznyák, egy semmire való, egy kegyetlen ember volna: azonközben, nékem senkire sinsen semmi szükségem, és mások keresnek meg éngem'. Szegevény szüléktől vettem származásomat; az apám tsak a' bátorságát testálta nékem; tsupán szorgalmatos munkám által emeltem így fel magamat: de, ez nem szolgál nékem ösztönül a' kevélységre; mert mindennek vége leszen, 's meg eshetik, hogy ma vagy hólnap Djezar maga is oda leszen, nem azért, mintha, mint ellenségei mondják (ezen

szokra kapta a' kardját, és mint akár melly bajvívó Mammeluk, olyan gyakorlottsággal forgatta azt, és vagdalt széljel maga körül) idős vólna, hanem tsak azért, minthogy azt az Isten úgy rendelte vólna. A' hatalmas Frantzia Király oda lett; Nabuchodonozort, az ideje béli legnagyobb Királyt, egy féreg ölte meg, &c. —

„Tovább is nyujtotta Djezarezen példabeszédes előadást. Azt hozhattam ki, minden e'-féle, rész szerént együgyüséget rész szerént böltességet jádznani látzó beszédeiből, hogy a' Frantzia Első Konzulloság csakugyan szeréne egy gyeterítésben lenni, félvén a' haragjától. Azt az okot, mellyre nézve a' Bonaparte vezérlése alatt volt Frantzia seregnek, Acre vároffánál ellene állott, ilyen példabeszédben adta elő: — „Egy Szeretsen rabfzolga, úgymond Djezar, egy alkalmatossággal, hoszfzas útazása és koplalása után, egy kised mezőre jut, a' melly tükornáddal volt bé növe. Meg áll; újjulást kap a' kedves nedvesség szopogatása után; 's eltökéli magában, hogy azontúl ott lakjon. Tsak hamar azután oda érkeznek egymás nyomában két útazók. *S a l a m e l e c!* az az, jó szerentsét koma! így szoll az első útazó a' Szeretsennek. Vigyen az ördög! így felel ez. Hallván ezt a' második útazó, kérdi, hogy miért fogadta volna ily átkozódva az első jó kívánságát. Jó okom volt nékem erre, felel a' Szeretsen; ha barátságosan fogadtam volna a' közönetit ezen embernek, majd beszédbe elegyedt volna véllem, nállam megtelepedett vólna, tápláló eledelemet megkóstolta volna, 's azt jónak találván, majd azon törekedett volna, hogy azt egészífszen magáéva tegye.

„Azután a' Keresztényeket, név szerént pedig a' Názárethi és Jérusálemi klastromokat ajánlottam a' Djezar páttfogása alá: mellyre azt felelte, hogy minden tekintettel fog erántok lenni. — Ottan-ottan meg újította ezen szavait: Hi gy az én szavimnak, mert azok többet érnek, mint az irott kötések. Egygyütt való be-
szélgetéseinket kedves muzsikafzó szaggatta felbe olykor-olykor. — A' háza Djezárnak egy elég szépen épült palota: hanem felette tekervényes helyeken jut bé az ember hozzá. A' tömlöz a' grá-
ditsa alatt van, mellynek nyitva izótkak minden déltől fogva estvig, állani az ajtai. Mellette el mentemben láttam a' sok szerentsétleneket. Az udvaron 12 batalionágyukállanak egész kézűlettel ki szegezve. — A' Djezar fő Minifferjivel ki jötemben találkoztám. Életemben nem láttam ilyen, egész felborzasztó formáju, embert. Az úra, egygyik szemit kiszúratta, és füleit orrát levágatta. Több mint száz ilyen megtsufoltatott személyeket láttam ezen városban. Ez a' tsuda ember Djezar, annyira bé nyomta minden hozzátartozókba az ifzonyú természetet, hogy a' tselédjei sőt a' város lakosai között is, megöldöklésre minden szempillantatban készen álló emberek seregében gondolhatná állani az idegen,

„A' Vár' minden erőllégeinek megfzemplélésekre nem nyerhettem engedelmet, melyre nézve mind ezek felől, mind pedig Syriának valóságos állapotja felől, tsak az úgy nevezett Hét - Szigetek Republikájának itt lévő Biztollától értekezödtem. A' Szent-föld' Prokurátora nagy háládással vette, hogy az Első Konzúl oly jó indulattal gondoskodik az ott lévő Barátok eránt.

„Djezar Bascha már egész Palestínát meghódította, Jaffán kívül: de ezt is meg-fzállva tartatja 5 hónapoktól fogva 9000 emberekkel, a' kik oda a' Császár vezérit Aboumarak - Baschát bé szoritották. A' Druzusok' Emirje ellen is háborut folytat Djezar, azért, hogy egy esztendei adót le nem fizettek. Tripoliban tsendeffég uralkodik. Aleppóból el üzték a' Baschát. Damas, már egész tökéletességre vitte a Porta ellen való rebelliót, a' honnét a Bascha hasonló képpen elüzetten, a' Aga is ki adatott az Abdalla katonáinak, és feje elüztetett. Abdalla, a' kire már most Damas szállott, hűséges barátja Djezarnak.

„Egy szóval kevés hijján egész Syria, Djezar alá botsátotta magát: 's az Ottomannusok itt is olyan gyűlölségesek, mint Egyiptomban. A' Djezar serege által Jaffába bé zaratott Török vezér Aboumarak-Bascha, egy minden tekintetét elvezett, 's kegyetlenségére nézve Djezarhoz hasonlító, ha ötet feljül nem haladó, ember. A' Keresztények még inkább félnek attól, mint ettől. A' Jaffai Barátok Jerusalembé kerestek magoknak menedkellyet.

„A cre vároffából Nov. 29-dik napján Zante szigete felé vízszaindúlván, oda Dec. 4-dikén ki kötöttem. A' partra még az nap kifzállottam, hanem tiztúló (contumac) házba tététem; de későbbre tsakugyan kinyertem, hogy az egéffégre ügyelő trázsák a' Kormányozóhoz és a' Frantzia Biztoshoz kísérték. Vettem eszembe, hogy a' sziget lakosfai között részre való hajlások uralkodnak, 's hogy itt a' tsendeffég könnyen felbo-

molhat. Erre nézve a' városnak némely főbb lakóffait és előjáróit a' Kormányozóhoz Calichiopolóhoz gyűjtetvén, megmondottam nékik, hogy az Első Konzúl mely igen kívánná az ő tsendeségeknak állandóságát, melyre nézve javasólná nékik, hogy meg nyugodott elmével várnák el azt a' Konstitutiót, mellyet számokra azon Hatalmaságok, a' kik az ő függetlenségek és uralkodói fennállások állandóságáért kezefféget vállaltak, nállok lábra állítani szándékoznak. Ezen szokra, az éljen Frantzia Ország! éljen az Első Konzúl! megtsendülvén, hasonló örvendő kiáltásokkal késértek több mint 4 ezer lakosok vizsza a' hajóhoz. A' sziget Kormányozója és az Orsz Komendáns, mint harmad nappal azután értésemre esett, 2 személyeket még az nap elfogattak az örvendés lármának okozásaért, hanem panaszomtól tartván a' Komendáns, őket még azon éjjel elbótsáttatta. Szemére is vetettem a' Kormányozónak az ő törvéntelenségét, a' ki megbánást mutatván, megígérte, hogy azokat, a' kik így fognak kiáltani, éljen az Első Konzúl! ennekutánna a' jó hazafiák közzé fogja számlálni. Innét azonnal elveztem Messina felé: Nem hamisságot szollok, ha azt erőssítem, hogy a' Jóniai szigetek azonnal velünk fognak tartani, mihelyest akarjuk. —

„Az Ánglus fereg állapotja Egyiptomban, ennyiből áll: — „Mind egygyütt 4430 emberekre számlatatik; a' vezére Gen. Stuart; Alexandriát és külső erőffégeit egyedül e' bírja. Azok a' kitsiny Török csoportok, mellyek ezen erőffégek közzül némelyekben őrizeten voltak,

azokból kiűzettek. Fát, lisztet, huft, és minden egyéb eleséget, a' Cairói Bascha szolgáltat oda az Anglusoknak egy fillér fizetés nélkül: melyre nézve kívánnak is három annyit, mint különben elköltenének. A' Bascha és Gen. Stuart, nem jó barátok egygyütt.

„A' mingyár említett 4480 emberekből álló Anglus sereget, ilyen nemzetbeli Regementek formálják:

A' Dillon Regementje,	450 ember	(Emigránsok)
Britannus Vadászok	550 ember	(Emigránsok)
Role Regementje,	600 ember	(Helvétusok)
Vatteville Regementje	680 ember	(Helvétusok)
A' 10-ik gyalog Regem.	600 ember	(Anglusok)
A' 61-ik gyalog Regem.	650 ember	(Anglusok)
A' 88-ik gyalog Regem.	400 ember	(Anglusok)
A' 26-ik Dragonyos Reg.	350 ember	(Anglusok)
Agyúzó sereg	—	150 ember (Anglusok)

Summa 4430 ember.

„A' Török hadierő, Egyiptomban, ez: A' Cairói Bascha neve, Muhammed, a' ki, nem tudja mért, Egyiptomi Vice-Királynak kezdte magát tituláltatni. Személyesen nem komandíroz. Arnauták 16 ezeren vannak Egyiptomban. Alexandriában benn, van ugyan egy Bascha 600 Törökökkel: hanem ezek úgy mondván tsak hadi fogjok ott. Igen gyenge, roszfűl gyakorlott, rosz fenytéket tartó, 's a' hivalkodásokban elgyengült nép, az Egyiptomban lévő Török sereg. A' tisztszei sem jobbak az alattokvalóknál. Tsak azt várják, hogy meg gazdagodjanak, 's azzal oda

hagyják a' katonáskodást. Ma el vehetné 6 ezer Frantzia, Egyiptomot.

„A' Bey k ferege mostanában 3000 úgy nevezett Mameloukokból, 's az A b a b d e törsoke béli 3500, és a' Binialy törsoke béli ugyan ennyi Arabsokból áll. A' föld népe ezekkel tart inkább, mint a' Törökökkel. Egész Felső Egyiptomot meg hodoltatták. Az ágyuzó feregek 80 főkött Frantziákból áll. — (Végezetre egyéb apróságok között arról is emlékezik Oberster Sebastiani, hogy a' Bonaparte feregének eljövételétől fogva kik házasodtak meg Egyiptomban, Inja, hogy Muhamed-Bey-Elfy az Ababde törzsöke Cheikjének leányát, és Maarzouk Bey az Ibrahim fia, Binialy törzsöke Cheikjének leányát vették légyen el, 's a. t.)

„Az Anglusok, így rekelzti bé szavait Sebastiani, közbenjáróságot ajánlottak a' Djezar (Ghezár) és a' Druzusok Emirje között való nehézségeknek el igazítására: hanem az utolsó nem fogadta el az ő közbenjárásokat. Syria igen kevés függésben van már most a' Portától.

„Horacius Sebastiani.

Párisból Febr. 7-ik napján. Azon fő személyek között, kiket tegnap, az itt lévő idegen Ministerek az Első Konzúl eleibe audentziára vezettek, a' Cs. Kir. követ Gr. Cobentzel ö Exc. ja is mutatott bé néhányakat, u. m. Leiningen-Guntersblum, és Gr a s a l k o v i t s c h Hertzegeket, Gróf Solmsot, Báró Wangent, Doktor Frankot, 's Cs. K. Indzsinör Oberflieutenant Lanfrayt. — Az Anglus követ ezen a' kalmatossággal is 15 fő Anglus urakat mutatott bé. Azt lehet mondani, hogy közönsé-

gesen mindenkor ő jelenik meg ezen fényes audentziákon leg több és leg nevezetesebb fő emberekkel. Most Lord Yarborough, Lord Morpesh a' Carlisle fia, Lord Lauderdale a' Parlamentumnak egy nevezetes tagja, 's néhány Generálisok és Stáb tisztek voltak kísérői.

A' szegény Gen. Lafayette, e' h. 4-dik napján éppen a' Hadi Minisztertől jöven ki, a' jegen esett, és a' lába szára ketté tört.

Ex-Director Briot, a' ki a' revoluzciónak utolsóbb szakaszában igen heves Respublikánusnak lenni bizonyította magát, mostanában Elba szigetén Országglófzék Biztollává rendeltetett. — Az idők tsak Hamarjában nagyot változtak,

Straßburgból Febr. 8-ikén. A' Párisban lévő Helvetus Konzultának egy 10 személyekből álló Kommissziója Jan. 19-dikén az Első Konzúl eleibe audentziára botsáttatván, 7 egész orákig, délutáni 1-től fogva estveli 8 tzig, volt ott. Helvétziának jövendőhéli Konstituziójából, hivatal szerint még eddig leg kissebb is ki nem hirdettetett. —

A' General Lannes Portugalliába való vizszatérése, azért esett, hogy az az Első Konzúl a' Lisbonai udvarnak semmi féle ellenző előadásai által is rá nem vétetődhetett, hogy ezen határozása mellől elálljon.

* * Tudományos Tudósítás.

Somogy Vármegyéből. Januar. 10-dikén. Ugy láttzik, hogy Európának azon részében is, a' mellyekben az Oskolákra, és az azokban való jó tanításmódra ez előtt kevesebb figye-

metesség vólt, a' leg nagyobb szorgalmatosság for-
 ditódik azoknak javításokra. Ennek bizonyfága-
 it olvassuk az Orosz Birodalomról, s' a' Frantzia
 Köztársaságról való mindennapi tudófitásokbn, a'
 mellyeknek Igazgatási sem munkájokat, sem köl-
 tségeket ezen a' haza 's az emberiség javára tze-
 lőző nagy fontosságú dologtól nem sajnálják. De
 hogy mezfize ne mennyünk, nem ezt bizonyítják-
 e' a' Magyar hazának mind azon háládatos fiai,
 a' kik ebben a' Tudományoknak 's Oskoláknak
 virágzását fáradhatatlan törekedésekkel előmozdi-
 tani iparkodnak. Ily tzelből ajándékozta meg ké-
 tségkívül Méltóságos Gróf Szetsényi Ferentz
 Ur Ő Excellentiája a' mi kegyelmes Fő Ispányunk
 az Országot egy Magyar Könyvtárral, hogy az ál-
 tal a' Nemzeti Könyvtár fel állitására útat nyitna.
 Ily tzelből állított Méltóságos Gróf Festetics
 György Ur Ő Nagsága Kefzthelyen a' Georgi-
 con név alatt olly Oskolát, a' melly rövid időn
 az Ország leg nevezetesebb Oskoláival fog vete-
 kedni; a' mellynek tsek az is elegendendő bizonsá-
 ga, hogy abban a' Tanítóknak fzáma esztendön-
 ként újj újj tagokkal neveltetik — a' mint olvas-
 suk, hogy ezen esztendőbeli újj Cursusban a' bar-
 mok Orvoslása' Tudománnyának tanítása is elke-
 zdődött, egy a' tanításra igen alkalmas Magyar
 Tudós Doktor Úr által. Ezen halhatatlan emlé-
 kezetű Nagy Méltóság, hozzá hasonlithatatlan ke-
 gyellégenek kell tulajdonítani a' Csurgói Oskolának
 Somogy Várnegyében való felállitását is, a'
 mellyben annak fáradhatatlan szorgalmatosságú két
 Professzorai, úgy mint T. T. Császári Pál és Már-
 ton Gábor Urak által olly szeréntsés előmenetellel

neveltetik az ifjúság, hogy ezen Oskola már mindenek tökéletes megelekedéseket megnyerte. A' mellyben a' tanítás és nevelés mód úgy van elintézye, hogy a' nyelveken kívül leginkább azon tudományok tanittatnak, a' mellyeknek az életnek akármelly nemében is hasznokat lehet venni. Magam is jelen voltam a' múlt examenben, és ha szinte későtske értem is oda, de a' Syntaxistáknak a' Magyar, Deák, Német Nyelvekben, Természet Historiában 's Tudományban, Magyar Orátzio írásban, Geometriában, Számvetésben, Magyar Ország Historiájában, Calligraphiában, Rajzolásban s. a. t. olly jeles előmeneteleket izemlétem, hogy az elragadtatásig kelle azoknak a' nem kiofzott, hanem szabad gondolkobzással való feleletbéli készségeket 's serénységeket bámulnom, a' kik mint megannyi vitéz 's a' viadalra kész katonák jó Generálisok vezérlése alatt úgy állottak a' Halgató Urakkal a' templom közepin szem közt, hogy győzedelmi koszorút nyerjenek. — Mennyivel jelesebb előmenetelt mutathattak hát a' nagyobb Tanulók, nem tsak ezekből, hanem még a' Litteraria Historiából 's a' Cicerói tizta ékeffenszóllásnak bámulásából is, a' mint e' béli Specimeneket tsak írásban láthattam. Elteffe az Isten ezen Nagy Méltóságú Kegyelmes Grófot! adjon az Isteni ezen Oskolának szerentsés virágzált; fáradhatatlan szorgalmatosságú bölts Tanítóinak erőt, egésséget, kedvet, az el kezdett munkának tökéleteslégre való vitélére. —